N:o 2. Redaktör: ADOLF LINDGREN. Förläggare: HUSS & BEER. Stockholm den 15 Januari 1882. Pris: Helt år 6 kr. Halft år 4 kr. Qvartal 2 kr. Lösn:r 25 öre. Lösn:r med musikbilaga 50 öre. Årg. 2.

FRU SOPHIE MENTER.

Sophie Menter.

Om detta sannskyldiga fenomen på pianospelets område uppteckna vi här, efter »Nutiden i billeder og text», ett litet konstnärsporträtt.

För dem, som haft tillfälle att höra fru Essipoff spela, blir det vanskligt att förstå huru hon kan ställas i skuggan; och likväl bjuder sanningen att tillstå, att, i fall man törs tro de ryska, engelska, spanska, italienska musikanmälarne, möter oss först i Sophie Menter »pianots drottning» (såsom ingen mindre än Liszt skall hafva kallat henne). Alla dessa anmälare äro utom sig af hänförelse, och alla berätta de att publiken i de orter, der de skrifva, har varit alldeles vild af förtjusning. Från St. Petersburg, der man likväl tack vare rikedomen på rubel får allt, äfven pianospel, af första sort, talas det om laviner af buketter, om ändlösa hurrarop och applådsalvor. I London har hela kritiken blifvit en stor variation öfver temat, att »Menter är vår tids mest fulländade och anderika pianospelerska». Och i Rom slutligen, der hon i Januari i fjor första gången spelade på en soaré som det tyska sändebudet gaf, hade Liszt krupit ut ur sin eremitcell »för att applådera sin unga elev. Han var hänryckt öfver att höra henne spela lika bra som han sjelf, och hans grågröna ögon spelade af tillfredsställelse och han nickade förnöjd med sitt hvita hufvud.»

Om läsaren emellertid spörjer, *huru* hon spelar, hvad som är det egendomliga hos henne, kort sagdt, hvilket är det personliga i hennes konst, så lemna en de många referaten här som alltid i sticket. »Då och då hålla hennes fingerspetsar liksom kaskader af perlande toner sväfvande i luften och låta dem derpå sprida sig likt fallande stänk af en vattenkonst». Detta är på ett håll hela karakteristiken af hennes spel. En annan talar om Chopins barkarol, hvari komponisten enligt egen utsago har nedlagt sitt eget kärleksförhållande till den berömda författarinnan George Sand en vinter på de baleariska öarna: Under fru Menters händer, tillfogas det, drypa tonerna på ett ställe i detta stycke ned liksom »de tindrande dropparne från en roddbåt i medelhafvet.» Eller hör henne spela Schubert-Liszts Erlkönig: Alkungens insmickrande uppmaning sjunges på pianot af fru M. så, att ingen än så skön stämma kan gifva något lika hänryckande, och så att man tycker sig höra »andesteg.» Medan den ena lägger vigt på att hon som konstnärinna är själfull, fin, täck som Margareta i Faust, framhäfva återigen andra högljudt hennes »eld och bravur.» Hon imponerar, bländar, bedöfvar åhörarne, säga de; man frågar häpen sig sjelf, »om denna vansinniga tonorkan, dessa obändiga kromatiska element, detta i knapt hörbara suckar bortdöende oväder, denna helvetesrysning mellan älskogssång och dröjande jubel», som hennes föredrag af Liszts Don Juan-fantasi är, om allt detta verkligen kan vara framkalladt af en qvinnohand. Denna qvinnohand »kan klappa sakta med en lejoninnas smek, men också krossa i smulor. Och dessa språng från raseri till småleende, från patos till hviskning, från lidelse till koketteri, blixtsnabbt, oväntadt, nyckfullt, som det understundom ligger för qvinnonaturen, dessa eviga motsättningar mellan dånande forte och spöklikt bortsväfvande piano, uppburna af en hardt otrolig kraft, af ett luftigt lätt anslag, äro så enormt öfverraskande, att de aldrig förfela sin verkan. Det effektfulla är det öfvervägande egendomliga vid fru Menters spel.»

En menar ditt, en annan datt, men alla äro ense om att det är något allenastående. De kyligaste säga att hon är sådan Tausig var, när han spelte allra bäst, de varmaste säga att hon öfverträffar denne sin lärare och förebild hundra och åter hundra gånger. Välj en medelväg, och det återstår ändå en af de stora storheterna.

Porträttet gifver tillnärmelsevis ett begrepp om huru hon ser ut. »Tillnärmelsevis», emedan hvarken ett träsnitt eller en fotografi kan gifva blicken, uttrycket i ögonen; och det är af detta man mest erfar, af hvad art särskildt en artist är. — Hvad slutligen angår upplysningarna om Sophie Menters lif, så tillflyta de ännu så länge högst sparsamt. Hon är född i München 1852 (andra säga 48). Hon tyckes hafva ärft sin talang från fadern, Joseph Menter, som var en känd violoncellist; men han dog tidigt, så att modern måste ensam taga sig af hennes utbildning och sörja för, att hennes anlag fingo tillbörlig vård. Åtta år gammal kom hon in i konservatoriet, fjorton år gammal medverkade hon under stort bifall vid en offentlig konsert i sin fädernestad. Och så drog modern ut med henne på turné till Sydtyskland och Schweitz. Fursten af Hohenzollern gjorde henne till hofpianist och anbefalde henne senare hos hofvet i Berlin, der hon lär vara särdeles omtyckt. Redan före denna tid (således väl omkr. 68) hade hon knutit bekantskap med den ypperlige virtuosen Tausig och dragit nytta af hans öfverlägsna handledning. År 69 eller 70 reste hon till Holland, och sistnämnda år slutligen stämplade henne Österrike till en musikalisk berömdhet. Der var en begeistring öfver alla gränser i Wien och Prag: Kejsaren utnämde henne till k. k. österrikisk-ungersk hofpianist, akademiprofessorer och jurnalistklubben bragte henne dyrbara äreskänker, akademien i Prag förlänade henne diplom som hedersprofessor. Hennes senare triumfer rundt omkring Europa och Amerika äro redan omtalta. Det enda bör tillfogas, att hon som bekant en tid bar och sedan åter skilde sig vid namnet på den utmärkte violoncellist, som i fjor bragte köpenhamnarnes — åtminstone de qvinliga — hjertan till att slå i raskare takt. Hon heter icke längre Menter-Popper, utan bär endast sitt flicknamn.

Symfonikonserterna.

Genmäle af *L. N.*

»Svensk Musiktidning» innehåller i sin andra årgångs första nummer en af *M:me Héritte-Viardot* författad artikel, riktad mot Kgl. Stora teaterns symfonikonserter, hvilka, »ordnade som de nu äro», förklaras vara »af ingen bestämd nytta», emedan de äro få, med alltför *korta* * program, och sammansatta af klassiska arbeten med någon gång *ett* mindre kändt nummer.» Sist nämnda klagomål (att på dessa musiktillställningars program så sällan förekommer något nytt) har redan långt för detta uppstämts i de dagliga tidningarne, och då M:me V:s påstående, åtminstone skenbart, derigenom vinner i styrka, vill den musiker, som fått sig ledningen af dessa konserter anförtrodd, och hvilken inför allmänna opinionen äfven står till svars för deras innehåll, ingalunda undandraga sig att bemöta klagomålet. Mitt svar i denna punkt blifver sålunda icke blott ett svar på M:me V:s artikel allena, utan äfven ett genmäle å hvad referenterna inom pressen nästan enhälligt i frågan yttrat.

För hvar och en med en större teaters verksamhet något så när förtrogen individ, ja, för den till och med alldeles oinvigde, inlyser det, att en Kgl. operateater, med sin mycket bestämdt förelagda uppgift, att vårda operan och, som hos oss, äfven det högre skådespelet, icke tillika kan eller ens *bör* vara en ordnad konsertinstitution. Om icke desto mindre en Kgl. teater företager sig (exemplet står här i Stockholm, som jag tror, alldeles enstaka), att under terminens lopp då och då gifva symfonikonserter i ett samhälle, der genren icke samtidigt kultiveras, vill det nästan synas, som om man heldre borde hålla en teaterdirektion räkning för det intresse den visat en konstgren, med hvilken den, strängt taget, icke har något gemensamt, än uppställa fordringar, som med bästa vilja icke kunna uppfyllas. Ty annorlunda ordnade än dessa konserter nu äro, kunna de å en Kgl. teater aldrig blifva. I detta hänseende har den sig för saken intresserande tvifvelsutan lagt märke till, att konserterna understundom följa temligen hastigt på hvarandra, då deremot å andra sidan långa månader gå förbi, innan ett lifstecken åt instrumentalhållet åter förspörjes. Hvad bevisar denna oregelbundenhet? Jo, som lätt insedt, symfonikonserternas fullkomliga beroende af teaterns öfriga arbeten *till den grad,* att de liksom måste insmygas vid gynsamma tillfällen då ledighet till repetitioner inträffa. Tiden för dessa repetitioner är dessutom så knappt tillmätt, att Kgl. hofkapellet måste ansträngas med generalrepetition *samma* dag konserten skall gå. Fyra symfoniers afspelande på dagen är ett förhållande, som väl sällan å andra orter förekommer. Att under så-

* Ett program innehållande *tvenne* symfonier på *en* afton är alltså ett alltför *kort* program?

dana omständigheter dirigenten, med all den urskiljning, som står honom till buds, är tvungen att hålla sig till sådana musikverk, som bredvid sin betydelse för öfrigt förena fördelen att vara lätt inöfvade, må väl ej läggas honom till last, såvida han är angelägen om en verkligt god exekution. Nyare instrumentalkompositörers kombinerade uttryckssätt, deras anspråk på den högre teknik en framåtskridande utveckling bringat med sig, allt detta åsamkar svårigheter, som blott genom ganska långvarig förberedelse kunna besegras. Att en sådan förberedelse icke vid Kgl. teaterns symfonikonserter förefinnes, är redan sagt, och återstår det då att afgöra, hvad som är med konstnärlighet närmast förbundet, åtgärden att äfventyra ett aldra nyaste tiders musikverks framförande inför allmänheten, innan exekutionen blifvit fullfärdig, eller att med visshet om fullkomlig klarhet derutinnan gifva publiken till bästa något, som den under sådana förhållanden alltid bättre kan förstå. — En medelväg finnes visserligen, och den har ej heller blifvit försummad. En återblick på de 26 symfonikonserter, som sedan den 5 januari 1878 blifvit å Kgl. teatern gifna, visar, att 41 ej af Kgl. hofkapellet förr spelade verk framförts. Att af dessa somliga äro af jemförelsevis små dimensioner och att flera icke voro *absolut* nya för Stockholmspubliken, må villigt erkännas, men åtskilligt återstår dock, som med stor siffra bevisar ohållbarheten af M:me V:s yttrande, att »blott någon gång ett mindre kändt nummer» blifvit inskjutet. Sannt är, att bland M:me V:s favoritkompositörer Berlioz blott en gång, Liszt deremot alls icke blifvit representerad. Rom byggdes icke på en dag, och vi här i Stockholm hafva ännu så många hedersskulder att inbetala till de »klassiska» mästarne innan vi hinna fram till de aldra nyaste, att det är förlåtligt att man först honorerar de förra. Det hufvudsakligaste målet, det nämligen, att hvarje verkligt epokbildande symfoniker blifver representerad, detta mål ingår i planen för symfonikonserterna »ordnade som de nu äro». Och då de, som redan blifvit yttradt, icke kunna ordnas annorlunda, instämmer författaren af dessa rader i M:me V:s nitälskan för att ett enkom för instrumentalmusikens behof existerande konsertinstitut måtte möjliggöras, ty att en Kgl. teater icke är rätta forum derför, är uppenbart. Huru saken skall tillvägabringas, tillstår jag mig för ögonblicket icke kunna afgöra, biträder dock redaktionens af »Svensk Musiktidning» åsigt, att i och för en ny orkesters bildande heldre bjuda till att samla de i hufvudstaden redan befintliga krafter till ett helt, än att införskrifva fullständig orkester från Tyskland, en åtgärd, som trots allt projekteradt mæcenatskap ej är alldeles så lätt utförd, sedan, efter hvad jag tror mig veta, en konvention der i landet existerar, hvarigenom inflyttning till annat land betydligt försvåras. Om en »ung och skicklig kapellmästare», som skall leda den nya orkestern som skall utföra blott »modern» musik, om denne man tycks M:me V. ej vara i förlägenhet. Skulle denne man deremot icke vara åtkomlig, måhända gömmer M:me V., lik en annan Ivar Blå, ett dirigentämne under sin egen kappa? Desto bättre. Skulle M:me V. deremot vara lika litet underkunnig om dirigenter här på platsen, som om symfonikompositörer, för hvilkas arbeten symfonikonserterna å Kgl. teatern skulle vara fullkomligt stängda, då har hon *icke* inträngt i våra musikförhållanden så mycket som hon låter påskina. Af alla hennes förebråelser mot förfarandet vid konserterna är denna den orättvisaste. Ingen, hvarken inhemsk eller främmande talent i den riktningen har, åtminstone icke af mig, blifvit afvisad, så framt hans eller hennes arbeten varit så beskaffade, att de till uppförande kunnat antagas. Deremot förekommo ofta svenska namn på programmen, ja hela konserter med svenskt innehåll arrangerades i akt och mening att befordra vår instrumentalkonst så vidt möjligt. Att sådana konserter af alla voro de *minst* besökta, bevisar icke mycket godt för tillvaron af svensk patriotism, äfvensom förhållandet, att freqvensen alltid var större vid kända författares arbeten än vid *nytt* musikverk som pièce de résistance icke just stärker M:me V.s påstående »att jag visat mig alltför mycket misstaga mig på min publik, då jag oupphörligt låter den höra samma sak». Detta senare, publikens kallsinnighet för nytt, är ett beklagligt faktum, som tyvärr icke kan bortresonneras.* Bättre blir detta förhållande, då de nya moderna symfonikonserterna komma till stånd. — M:me V:s artikel bjuder för öfrigt på åtskilligt som tarfvar beriktigande. Så t. ex. uppgifver hon, att Kgl. hofkapellet hakar sig fast vid ett dumt privilegium, »hvarigenom det är befriadt från att spela under andra än sina egna anförare». Att Kgl. hofkapellet dock understundom icke »så noga hakat sig fast vid detta privilegium», bevisas bäst deraf, att flera kända kompositörer här dirigerat sina verk, utan att någon invändning gjorts af Kgl. hofkapellet, hvilket deremot på ett högst förekommande sätt sökt gå de resp. kompositörernas intentioner till mötes. Att fall förekommit, som manat till icke alltför stor utsträckning i medgifvandet af en sådan framställning, häraf har följt en viss försigtighet, som väl icke kan förtänkas en corps, som genom ovan och sitt kall icke vuxen dirigent vore på väg att förlora ett anseende, hvartill den utan tvifvel är berättigad. Aldra minst borde väl ifrågasättas, att en bildad artistcorps skulle neka sitt biträde åt sådana europeiska storheter som Liszt eller Saint Saëns, i fall dessa eljest vore belåtna med en i qvalitativt hänseende förträfflig, i qvantitativt deremot, hvad beträffar stråkinstrumentens numerär, alla större operaorkestrar i utlandet underlägsen konstnärskoloni. Det var sålunda alltför försigtigt att, som M:me V. öppet erkänner, tillråda dessa män eller deras gelikar att »stanna hemma», så vidt de icke också hade *affären* i sigte, något, hvarpå man nu mera icke riktigt kan lita. Såsom bevis på att vår publik tröttnat vid det gamla, säger M:me V. att den »gäspar på Josef och är road på Carmen». Detta är väl icke alldeles öfverensstämmande med sanna förhållandet hvad angår gäspningarne på Josef. Josefs publik är nu för tiden mindre än Carmens, men de som gäspa åt den förre — »de stanna också hemma». — »In der Hitze des Gefechtes» vill M:me V. uppställa som odisputabel sanning, att »hvarje kompositör en gång, efter tingens ordning, blir afsatt». Detta är *väl* starkt. Ännu har väl ingen kompositör kommit, som »afsatt» t. ex. Beethoven? Mycket vore väl ännu qvar att »haka sig fast» vid angående M:me V.s anföranden, hvilka understundom sakna logik, såsom t. ex. att strax i början medgifva, att de *klassiska* konserterna äro en ej allenast *nyttig* utan till och med oundgänglig institution, då deremot litet längre fram påstås, att symfonikonserterna å Kgl. Operan, som ju anses vara klassiska, äro *utan* någon bestämd *nytta;* men vid detta bör man ej fästa sig. Jag för min del kan icke annat än erkänna den sanna konstnärsanda, som genomgår M:me V:s framställning, äfven om ifvern att vilja reformera förleder både till motsägelser och väl stark förgläggning af uppgifterna. I hufvudsak, den, att Stockholm med sina 170,000 invånare borde kunna betrygga en på verkligt goda grunder hvilande konsertinstitution, hvars rätta tillhåll icke är en Kongl. teater, deri har den utmärkta konstnärinnan onekligen rätt. Måtte af detta projekt blifva verklighet!

* Vid denna enda punkt skulle vi för vår del vilja göra den reservationen, att vår erfarenhet snarare intygar motsatsen. *Red.*

»Svanen från Pesaro.»

En gång, då »Wilhelm Tells» berömde komponist reste från Ancona till Reggio, hade han för denna färd hyrt sig plats i en postvagn. Sedan han väl lemnat förstnämnda stad bakom sig och befann sig i det fria på den ej just så väl underhållna landsvägen, utbrast han:

»Nå, raska på, postiljon, så att vi snart komma fram till Reggio; i annat fall öfverraskas vi under vägen af mörkret.»

»Går inte an, sir herrn», mumlade denne på sin kuskbock. »Jag måste skona hästarna.»

»Nå, som du vill», svarade Rossini lugnt. »Men för att förkorta tiden kan du väl blåsa ett litet stycke på ditt posthorn.»

Postiljonen gjorde detta, och Rossini fördrog hjeltemodigt den smärta, som hornets skrällande toner tillfogade hans öra. När musiken var slut, återtog han samtalet:

»Åh, ganska bra, inte illa, min vän. Om du lyckas göra ännu några små framsteg, så skall du snart få rykte om dig att vara en utmärkt postiljon och att på det angenämaste sätt underhålla dina resande.»

»Tror herrn?» svarade postiljonen, som kände sig mycket smickrad af dessa loford. »Han förstår väl också något af den konsten då?»

»I ditt egentliga fack har jag visserligen ännu aldrig verkat», svarade skalken i täckvag-

nen; »men jag är på sätt och vis en din konstkamrat. Jag är musikant och reser till Reggio, för att der ställa till en konsert.»

»Nå, jag måtte säga! — Hvilket instrument blåser herrn då?»

»Jag är sångare och spelar äfven något litet harpa.»

»Åh! D'ä ju vackert! — Då törs jag kanske be er få höra ett lite prof på er skicklighet i sjunga?»

»Mycket gerna. — Hör på!»

Och nu sjöng passageraren några roulader upp och ner, såsom man vanligen plägar göra för att mjuka upp sin röst; härvid vände sig postiljonen öfverraskad om och fortfor:

»Det der var bra gjordt, och om herrn inte kan blåsa posthorn, så förstår han sig åtminstone på att sjunga, som jag märker.»

»Jaså, tror du det?» utlät sig Rossini ur vagnens djup med en lätt nick och ett skalkaktigt leende. »Men emedan mitt första prof aflopp så lyckligt, så vill jag äfven gifva dig till bästa en liten canzonetta till tack för din mästerliga prestation på posthornet.»

För att gifva tillbörligt eftertryck åt detta sitt löfte, satte sig »Tancreds» komponist, som var vid godt lynne, till rätta i vagnen, hemtade djupt efter andan och började sjunga en improviserad herrlig melodi till en känd dikt, hvarvid postiljonen på kuskbocken spetsade öronen och nästan glömde tömmarne, så att hästarne började gå i sakta skridt, som om äfven de ville lyssna till tonerna från Orpheus i vagnen.

»Corpo di Cristo!» utropade den förtjuste kusken. »Det var en vacker sång, herre, så vacker att den gick mig från hjertat ner i fotsulorna. Men», fortfor han efter en stunds besinning, »kan ni säga mig, hvem som gjort den melodien? Kanske den berömda maestron Rossini, som ännu lär vara helt unga menniskan, men likvisst ganska skicklig?»

»O, tala inte om honom, postiljon!» svarade pseudomusikmästaren liksom föraktligt. »Han är icke i stånd att komponera en den simplaste gatvisa, än mindre en så vacker sång. Men desto bättre förstår han att låta tala om sig och att begå dumma upptåg. Men lyster det dig att en gång höra en profbit på musik af den arma stackarn, så lyssna bara till några sånger ur hans miserabla opera 'Tancred', om hvilken du säkert redan hört talas.»

»Åh ja! — Men man har sagt mig, att hela Venedig och Milano voro hänryckta af den opran, och min syster, som tror sig nyligen ha sett Rossini i Bologna, påstod att han var en vacker karl också.»

Nu begynte Rossini sjunga de afskyvärdaste och mest öronslitande melodier till några de mest bekanta textord ur »Tancred» och dervid än jama som en katt, än gala som en tupp, än vråla som en varg, så att vår häpne postiljon i den inbrytande aftonskymningen ovilkorligen kände sig förfärligt kuslig. Han piskade derföre med ursinnig kraft på sina eländiga krakar, hvarigenom vår oförliknelige maestro vann fördelen att hastigt och lustigt komma framåt och att inom kort få syn på den redan öfverallt med ljus beströdda staden Reggio, dit han anlände, rak lång utsträckt på vagnskuddarne och nästan kiknande af skratt.

Den komiska operans företräden.

Företräden? Och framför hvad? — Jo, framför den tragiska operan.

Det der låter väl för mången musikvän nästan paradoxt och rabulistiskt?

Ja, paradoxt kan det låta, åtminstone för alla deras öron, hvilka insupit den gängse föreställningen, att den tragiska, den seriösa, med ett ord, den »stora» operan skulle i sin art vara höjden af konst. Hon är det visserligen i så måtto, att musiken der kan rikare utveckla sina medel. Men hon är det *icke,* om vi tänka som så, att ett konstverk är fullkomligare i mån af, icke sin rikedom, utan sin helgjutenhet, sin inre harmoni mellan alla smådelar, sin enhet af innehåll och form. Se här några skäl, hvarför den komiska fabeln mera egnar sig för musikalisk behandling än den tragiska.

Den komiska karakteren är omedveten och ofri. Åtminstone relativt och i jämförelse med den tragiska. Hos den tragiska hjelten fordrar man nämligen full medvetenhet och viljefrihet i hans handlingar; i annat fall vore han icke tillräknelig, icke ansvarig, och då skulle straffet, den tragiska undergången, bli en orättvisa. Den komiska hjelten deremot är ej fullt medveten om sin svaghet och blir derigenom ännu mera komisk; han förefaller som om han icke rådde för sitt lyte. Derför undergår han ej häller något egentligt straff; man skrattar visserligen ut honom, men detta bekommer honom ingenting; han framhärdar likafullt med naiv inbilskhet, med naturbarnets älskvärda sofistik i sitt patos, utan någon känsla af ansvar — med ett ord, han är ofri. Någon undergång kommer minst i fråga: han är lika nyter vid pjesens slut som vid dess början. Harpagon beröfvas visserligen sina pengar, men han får igen dem, och rofvet var blott en drift. Papageno har, då han fräckt trotsar påbudet om tystlåtenhet, alls ingen känsla af synd; derföre ler blott den milde Sarastro åt hans pratsjuka och glupskhet, befriar honom från vidare prof och — skänker honom hans Papagena.

Dessa egenskaper komma nu den musikaliska karakteristiken till pass, ty äfven musiken är omedveten och ofri i det afseendet, att *känslan* just besitter sagda egenskaper, och känslan är det enda själsinnehåll, som tonerna kunna tolka. Intet begrepp, intet medvetet och fritt viljebeslut kan någonsin få någon resonnansbotten i tonernas verld. Då nu det fria beslutet är sjelfva lifsgnistan i den tragiska handlingen, så är det klart att musiken aldrig kommer åt just det väsentliga i denna handling och således aldrig kan med den sammangå till full organisk enhet, ehuru hon visserligen kan på ett öfvertygande sätt färglägga så väl de lidelser, af hvilka den tragiska hjelten beherskas och som föregå och locka honom till den tragiska gerningen, som ock natur- och lokaltonen i den omgifning, af hvilken han är i viss mån beroende. Nämda hinder finnes deremot — enligt hvad vi sett — icke för musikens organiska förbindelse med den komiska handlingen.

Derför lyckades Papageno Mozart förträffligt, Nattens drottning icke. Derför blef »Barberaren» ett fulländadt mästerstycke, »Wilhelm Tell» en präktig men ofullgången torso. Derför vardt Muraren en musikaliskt konkret figur, under det, välbetänkt nog, Fenella gjordes — stum. Derför hör man »Kronjuvelerna» med både tanke och öra, »Robert» nästan blott med det sista. Derför äro komiska libretter så ofta bra, seriösa så ofta dåliga. Sjelfve Don Juan, denne erkändt absolut musikaliske skepnad, vitnar icke mot, utan tvärtom för min sats, ty han är, om icke direkt komisk, så likväl stående på gränsen, i det han i operan ständigt misslyckas i sina förförelseförsök; han är i alla händelser icke en fri tragisk person, utan blott en personifierad naturmakt — således ofri.

Med nu anförda iakttagelse sammanhänger nära den följande.

Den komiska karakteren är färdig, icke vardande. I den tragiska handlingen vill man se en fortgående, strängt logiskt dramatisk utveckling, en jämt framskridande själsprocess, från frestelse till öfverläggning, från öfverläggning till gerning, från gerning till straff och insigt i detsammas rättmätighet. Men en sådan rätlinig utveckling kan musiken strängt taget icke följa, ty musiken är mera lyrisk än dramatisk; hon är mera analytisk än syntetisk; hon genomgår visserligen ock en utveckling, men den består blott i sönderläggande af ett från början gifvet material, och äfven om nya motiv upptagas, så återvänder hon dock ständigt till hufvudtanken. Hvarje äkta tonstycke är en orm, som biter sig i stjerten; upprepning, härmning, cirkelrörelse äro hans lifsprinciper, och det till den grad, att sjelfva ormtjusaren Richard Wagner, som försökte locka honom att kräla rakt fram i den »oändliga melodiens» riktning, icke har kunnat hindra den spänstige besten att — i ständigt återkommande s. k. »ledmotiv» — oupphörligt slå ringar på kroppen. Detta återvändande till och upprepande af sig sjelf är nu å andra sidan förträffligt öfverensstämmande med den komiska handlingen, hvilken uttömmer sig i en serie af småprocesser, alla härrörande från det ständigt sig lika komiska patos.

Lady Macbeths starka själ brytes af samvetsagg; hon erkänner sitt brott, om ock blott i sömnen; hon, den hårda, oförskräckta, blir slutligen rädd för en blodfläck. Men handtverkarne i »Midsommarnattsdrömmen» skulle aldrig i evighet kunna bringas till insigt om den löjliga förvändheten i deras dramatiska konst; »bra rutet, lejon!» — se der den oföränderliga qvintessensen i deras sceniska omdöme. Margareta undergår en väldig utveckling: från barn till älskande qvinna, från moder till barnamörderska, från botgörande synderska till vansinnig delinqvent. Musiken kan visserligen hjelpa till att skildra dessa faser hvar för sig, men blott på bekostnad af den musikaliska enheten mellan dem alla. Mefisto åter är i musiken tecknad lika konseqvent, som han i texten, i sin egenskap af djefvul, är befriad från utveckling. Och hör blott på mönsterbuffon Leporello! Han pratar, skryter, knotar och darrar lika oförbränneligt i sista akten som i den första, och ganska riktigt företer äfven hela hans musikaliska parti en ständigt igenkänlig motivisk enhet, som kommer både den musikaliska helgjutenheten och den dramatiska karakteristiken i lika mån till godo.

Omtagningar och härmningar, dem Wagner så ifrigt — och i det allvarliga musikdramat ej utan skäl — bekämpar, äro alldeles oväderliga i den komiska operan. När Osmin tre gånger, och för hvarje gång ett tonsteg högre, upprepar frasen »Jag har ock förstånd!» — hur förträffligt målar icke just detta hans sjelfbelåtna dumdryghet och envisa ilska! När Don Juan hycklande säger åt Masetto om Zerlina: »Hon kan ej lefva utan dig» och denne ironiskt svarar: »Jag riktigt gratulerar mig», så kommer ironien fram först genom musikens härmande tongång och höjes ytterligare genom en den kostligaste drill, som liksom slår en fnurra på tråden. Hvad vore utan musik den berömda grälduetten i »Muraren» eller den satiriskt tjattrande nunnekören i »Svarta Dominon»?

Till och med det stundom hejdande och stillastående sentimentala elementet kan lättare försvaras i den komiska operan än i den tragiska, der man gerna fordrar mera oafbruten spänning i handlingen. Men stillaståendet kan äfven öka spänningen. När Pedrillo medelst en serenad ger Constance signalen till flykt ur seraljen, så växer spänningen med hvarje ny kuplett, emedan hvarje ögonblicks dröjsmål förstorar faran för upptäckt. — Oafsedt nämda stillastående visar komiska operan annars oftast mera lif än den tragiska, och anmärkningsvärdt är, att den mest musikaliska formen för dramatiskt framåtskridande, eller *finalen,* är den förras, icke den senares uppfinning.

Det komiska stoffet har blott *en* rival i fråga om musikalisk tillgänglighet, nämligen det romantiska sagostoffet. Båda ha ej sällan ingått förening (»Trollflöjten», »Friskytten»), och för öfrigt ha visserligen äfven åtskilliga seriösa element blifvit insmälta, särskildt i den nyaste franska opéra comique (»Mignon»). Men äfven om man fattar begreppet i dess allra vidsträcktaste bemärkelse, så kan det med sanning sägas — och detta styrker ytterligare min sats — att *den komiska operans estetiska burskap aldrig varit bestridt,* hvaremot den seriösa operan ständigt varit omtvistad och föremål för oupphörliga reformer, alt ifrån Monteverde och Lulli ända till Gluck och Wagner.

Opera seria är en produkt af teori och spekulation; opera buffa är sprungen ur lefvande lifvet och har derför också visat en starkare nyfödande kraft, liksom hon i alla tider varit den mera populära. Det är icke sant, att det var Glucks »Alceste», som bragte natur och sanning in i den moderna operans historia. Nej, det var Pergoleses »La serva padrona».

A. L.

Våra bästa vänner försumma oss! Vi mena naturligtvis prenumerantsamlarne. Härmed uppmana vi dem på det enträgnaste att använda all möjlig flit, till både egen och tidningens båtnad!!!

Weber i London.

I *Guide musical,* som utgifves i Bruxelles läses en uppsats, signerad B. D., om Webers vistelse i London och hans död derstädes, och hvilken synes oss vara af nog stort intresse att böra blifva bekant för våra läsare, hvarföre vi här meddela densamma:

England, så berömdt för sina skalder och romanförfattare, har ej frambragt en enda stor musiker. Men kan man väl af denna omständighet ha rätt till den slutledningen, att den engelska nationen ej har smak eller sinne för musik? Det finnes fakta som bevisa motsatsen. Från Händel ända till Mendelssohn har England beständigt dragit till sig alla stora musiker, hvilkas arbeten der alltid blifvit högt uppskattade, och som mottagits och behandlats med en frikostighet, hvartill endast Ryssland kan visa motstycke. Efter att hafva tagit Händel och Christian Bach från Tyskland och flera gånger kallat till sig Haydn, som från detta håll inspirerades till sina tvenne mästerverk »Skapelsen» och »Årstiderna», ville det vidare se hos sig Weber, den mest populäre komponisten på sin tid. Författaren till Friskytten fick då en inbjudning att skrifva en Engelsk opera för *Coventgarden-teatern* i London och att sjelf dirigera första representationen. Han kom till London, dirigerade första föreställningen af *Oberon* och dog kort derefter. Men denna sorgliga händelse förorsakades ej, såsom man påstått, deraf, att Oberon ej skulle haft framgång eller att han sjelf rönt ett mindre godt emottagande. Tvärtom; konstnären blef mottagen der med största och lifligaste uppmärksamhet och hans verk gjorde fullständig lycka. Att Weber dog i England har sin orsak deri, att han vid sin ankomst dit bar inom sig den utvecklade brodden till den sjukdom som slutade hans dagar.

Man vet att »Barberaren i Sevilla» kostade Rossini fjorton dagars arbete. »Det förvånar mig ej», skref Donizetti, »Rossini är så lat!» Donizetti som ej använde mer än en vecka för att skrifva sitt vidlyftiga partitur till »Don Pasquale»! Weber begärde aderton månader för att skrifva »Oberon». Men då han fordrade denna långa tid, som kan synas oerhörd för dem, som komponera »med ångkraft och iltågsfart», hade han, det är nu sant, en annan tanke i bakgrunden. Samme mästare, som endast behöfde åtta månader för att skrifva »Friskytten», hade icke precist behof af aderton månader för att skrifva »Oberon», men det tillkom en särskild omständighet: Weber kunde icke engelska, och han ville lära sig detta språk för att kunna arbeta efter original-libretton. Andra skulle i hans ställe ha arbetat efter en öfversättning eller till och med ha låtit sedermera öfversätta texten på engelska, men Weber var samvetsgrannare än så; han begärde uppskof, erhöll det, lärde sig engelska och uppfylde troget den förbindelse han ingått: att skrifva en *engelsk opera.*

Man hade tagit honom till råds angående valet af libretto; han förklarade också att ämnet var ett af de lyckligaste. Detta ämne erbjöd en förträfflig förening af det öfvernaturliga och det chevalereska, två element som särdeles väl lämpa sig för musikalisk behandling. Weber hade redan behandlat dem hvar för sig i »Friskytten» och »Euryanthe»; han företog sig nu att förena dem i ett arbete. Vi vilja dock anmärka att i »Oberon» det öfvernaturliga är transporteradt till den öfverjordiska sferen, till elfvornas rike, hvilket ger komponisten tillfälle att gifva det en helt annan prägel än den »Friskytten» företer.

Sedan man blifvit öfverens om ämnet gick den engelske poeten till verket. Det tycktes emellertid som om detta var honom något svårt och mödosamt, ty det framskred så långsamt, att Weber blef nödsakad att börja sitt arbete utan att ega libretton fullfärdig. Man hade endast skickat honom en akt, den andra kom så småningom fragmentariskt, och då den tredje slutligen anlände, måste han redan tänka på att börja sin resa. Då han sålunda ej kunde från början uppgöra en bestämd plan för sitt arbete och endast hade en ofullkomlig föreställning om de karaktärer och situationer, hvilka han hade att måla och framställa i toner, fick han arbeta nästan på måfå och trefva sig fram så godt han kunde till målet.

Den bestämda tiden för Oberons första uppförande nalkades allt mer och mer; partituret till de två första akterna var fullbordadt, och till den tredje skisseradt, det var nu nödvändigt att tänka på resan till England.

En resa från Dresden till London år 1826 var ett ganska tröttande företag till och med för en mera stark person än Weber, hvars snillrika ande dvaldes inom ett svagt och bräckligt omhölje. Han led redan mycket af en spasmodisk hosta, som då och då öfverföll honom med stor våldsamhet. Läkarne ansågo emellertid icke hans tillstånd så farligt att de trodde sig böra afstyrka resan. Man inskränkte sig till att förskaffa honom en vagn så omsorgsfullt och beqvämt som möjligt förfärdigad och inredd, och när dertill ett gästfritt mottagande var honom tillförsäkradt i London och han till ressällskap hade erhållit sin bästa vän flöjtisten Fürstenau, så hyste man ingen oro för hans resa. Det var d. 7 Febr. 1826, som Weber lemnade sin familj och sina vänner. Man trodde sig skiljas åt för några få månader. Ack! dessa få månader voro de enda som återstodo af den store konstnärens lefnad. Han skulle återkomma till Dresden endast såsom död och detta efter flera års förlopp.

Resan tycktes göra Weber godt; hans hosta minskades synbarligen, han var full af förhoppningar och vid godt lynne under det han helt makligt genomreste Tyskland.

I Paris fann Weber det mest smickrande och utmärkta mottagande. »Jag

vågar ej ens beskrifva», säger han i ett bref till sin hustru, »det mottagande jag rönt här. Skulle jag repetera alla de vackra saker som vår tids största konstnärer sagt mig, skulle jag komma papperet att rodna och göra mig skyldig till den ytterligaste fåfänga. I sanning, om de här Parisarne icke göra mig högfärdig, skall ingen i verlden kunna göra det, och jag börjar tro att jag icke har någon disposition för högfärd alls».

Operan intresserade honom framför allt, såsom man väl kan förstå. Han hade lyckan att i sällskap med Rossini bevista en af dess största högtider, reprisen af Spontinis »Olympia», som egde rum d. 27 Febr. Van vid de tyska teatrarne, som denna tid endast hade att uppvisa ganska blygsamma scenerier och uppsättningar, blef han lifligt öfverraskad af den rikedom och ståt, som utvecklades på Pariser-operans scen, den första i verlden. Men hvad han framför allt beundrade var orkestern. »Denna orkester», skref han till sin hustru, »är verkligen ojemförlig. Hvilken kraft, hvilken eld, hvilken precision. Jag har aldrig funnit någonting så fullkomligt.»

Efter fem dagars vistelse i Paris fortsatte Weber sin resa. Den 4 Mars var han i Calais. Ett nytt anfall af hans hosta, hvilket inträffat under resan, hade gjort honom ytterligt svag, emellertid dröjde han ej att stiga ombord å ångaren »The Fury», hvilken samma dag gick till Dover. Dagen var mulen och regnig, men vinden gynsam, så att öfverfarten räckte endast tre timmar. Kl. 1 på middagen var man i Dover.

I ett bref skrifvet två dagar derefter (d. 6 Mars) berättar Weber för sin hustru om sista återstoden af resan och om sitt mottagande i London.

Det återstår mig nu att tala om *Oberon*. Första representationen af denna opera egde rum d. 12 April: Se här hvad Berlioz skrifver derom:

»Utförandet af Oberon var tillfredsställande. Weber, en af sin tids dugligaste orkesteranförare hade blifvit ombedd att sjelf dirigera. Men auditoriet förblef kallt, allvarsamt, dystert, *very grave* . . . . Oberon inbringade ej penningar, teaterföreståndaren kunde icke betäcka utgifterna; han hade erhållit ett vackert partitur och gjort en dålig affär. Hvem vet hvad som då rörde sig i konstnärens innersta, viss som han var beträffande sitt arbetes värde?»

Hvad som rörde sig i konstnärens innersta, det veta vi; ty se här hvad han samma afton, sedan han kommit hem, skref till sin hustru: »Gud vare tack och lof, jag har denna afton skördat *en framgång, den mest fullständiga kanske, jag någonsin vunnit.* Det är mig alldeles omöjligt att beskrifva en sådan triumf, så fullständig, så lysande och så rörande. »*Gud allena vare äran!!!* Vid mitt inträde i orkestern reste sig den öfverfylda salongen och mottog mig med oerhörda hyllningsrop. Man skrek: »Lefve Weber!» och »Hurra!» Man helsade mig med hattar och näsdukar. Det var med knapp nöd publiken lugnade sig till slut. Ouverturen *blef bisserad.* Hvarje musiknummer blef två eller tre gånger afbrutet, så stor var entusiasmen. *Brahams aria da capo.* I andra akten Fatimas romans och qvartetten *da capo.* Finalen begärde man också om, men detta lät sig ej göra på grund af de sceniska anordningarna. I tredje akten Fatimas ballad *da capo.* Till slut blef jag med stormande bifall framkallad. *En större ära har aldrig ännu bevisats någon kompositör i England.* Också har allt gått förunderligt väl och alla hafva känt sig lika förtjusta och lyckliga som jag sjelf.

Se här, du älskade hälft af mitt lif, hvad din make oaktadt sin stora trötthet ännu i dag har velat säga dig. Jag skulle ej ha kunnat sofva lugnt, om jag ej genast meddelat dig denna nya välsignelse från himmelen. O om du i dag der hemma kunde hafva en aning om denna lyckliga utgång!»

Och nu, — hvem skall man mest tro: Berlioz eller Weber? Månne den förre? Jag tror det icke, ty man kan ej antaga att Weber bedragit sig sjelf och sett en framgång, sådan som den här beskrifna, der det i verkligheten varit ett misslyckande. Ännu mindre har han väl kunnat föra sin hustru bakom ljuset, för hvilken han ej en gång dolde sitt klena helsotillstånd, hvilket borde oroa henne mycket mer än operans öde. Vi kunna alltså antaga för säkert, att *Oberon* vid sitt första framträdande erhöll en stor, en omätlig framgång; att auditoriet icke förhöll sig kallt, allvarsamt, *very grave,* utan tvärtom lifvades af en glödande entusiasm och bevisade kompositören en heder, större än det någonsin bevisat en sådan. Till och med i Tyskland, der Oberon gafs några månader senare, hade den ej en sådan ögonblicklig framgång; under flere år hade den att kämpa mot en annan Oberon af Gyrowetz, som med sin torftiga och flacka musik ej borde ha framkallat ens en skugga af rivalitet.

Morgonen efter representationen kompletterar Weber sin berättelse från nattens vaka och talar med mera lugn om värdet af sin framgång.

»Jag måste bekänna», skrifver han bland annat, »att jag beträffande Oberon kände mig i en mycket osäker position, det jag ej erfarit i fråga om mina andra arbeten. Rivaliteten mellan teatrarne, den ytterst svårbesegrade publiken, fallen för opposition både af vana och smak, tilldragelserna under eftermiddagen *, hvilka ej läto mig med visshet räkna på en god utgång, — allt detta fördubblade glansen och värdet af framgången. Också har i det öfver måttan stora bifallet ej blandat sig den ringaste opposition, öfverallt den största entusiasm . . . . När jag begaf mig till teatern kl. 6 var jag litet orolig, — men allt har aflupit förunderligt väl. Paton har sjungit beundransvärdt. Ensemblen vid representationen andades denna värme och kärlek, som min musik (du känner det nog!) lyckas ingjuta hos de utförande».

Under återstoden af sin vistelse i London talade Weber i sina bref till hemmet nästan endast om sin dåliga helsa och om sin allt mer tilltagande längtan att återse sin familj så snart som möjligt. Slutligen gaf han i sitt allra sista bref tillkänna, att detta snart skulle inträffa. Han skrifver:

»Älskade Lina.

»Ännu en gång måste jag bedja dig om ursäkt för min korthet och mitt osammanhängande bref; jag har så mycket att göra! Det besvärar mig också att skrifva, emedan min hand darrar . . . . och dessutom lider jag af otålighet att få resa. Du erhåller ej vidare något bref från mig, ty hör nu min grymma ordre: *svara mig ej mer på London utan i stället på Frankfurt, poste restante.* Du blir förvånad! Ja, ja, Paris tänker jag ej passera; hvad har jag der att göra? Jag kan hvarken vandra omkring eller tala. Jag kommer att bannlysa allt arbete under ett helt år. Alltså, den kortaste väg, som är möjlig, för min hemresa; från Calais genom Brüssel, Köln, Coblenz, sedan Rhein till Frankfurt; hvilken behaglig sjöresa!

»Ehuru nödsakad att fara långsamt och hvila ut mig en half dag ibland, tänker jag vi göra resan på fjorton dagar och jag hoppas finna mig i dina armar i slutet af Juni. — Vill Gud reser jag härifrån d. 12 Juni, om Gud blott ville skänka mig litet mera krafter. Emellertid, är jag väl en gång i farten, är jag säker på att allt skall gå bra, ack, att få lemna detta klimat; jag omfamnar er hjertligen, mina högt älskade!

Pappa Carl, som ej lefver för någonting annat än för er.»

Detta bref var daterad d. 30 Maj. Fem dagar efteråt, det vill säga d. 4 Juni kl. 11 förmiddagen ledsagades Weber hem till sin bostad af Fürstenau. Han var lidande, men något särdeles oroande symptom kunde ej märkas. Morgonen derpå fann honom sir George Smart död i sin säng, redan kall och med hufvudet stödt på den ena handen. Han hade ännu ej fyllt sitt 40:de år.

* Första sångerskan, miss Paton hade blifvit sårad i hufvudet af en nedfallande dekoration och hade ej kunnat bevista generalrepetitionen.

Från scenen och konsertsalen

har under årets första veckor knapt något anmärkningsvärdt nytt försports. *Stora teatern* har ännu endast under förberedelse sina två förut bebådade nyheter för säsongen: Adams »Konung för en dag» (*Si j'étais roi*) och Boitos »Mefistofeles», som båda för närvarande äro under inöfning med en dubbel rolbesättning.

Den 4 d:s vidtog den första »abonnementsaftonen» för året, då »Afrikanskan» uppfördes. Representationen be-

vistades af hela den kungliga familjen, hvilket högst sällan inträffar, hvarjemte corps diplomatique samt den högre societeten läto sig synnerligt talrikt representera såväl å de båda parketterna som första och andra raden. Att salongen under sådana omständigheter företedde en ovanligt praktfull och lysande anblick behöfver naturligtvis icke sägas — något som sannolikt torde borga för att öfriga icke abonnerade platser å onsdagsföreställningarne skola finna en stark efterfrågan. Teaterdirektionen har således att glädja sig åt en vacker framgång af dess praktiska åtgärd med abonnementens återupplifvande. Äfven för fredagsrepresentationerna, då som bekant jemväl abonnement gäller, ha många teckningar erhållits, dock icke till ett sådant antal som vid onsdagarne.

* * *

Äfven inom konsert-verlden råder fortfarande en så godt som oafbruten stiltje. »Svenska qvartettsångarne» ha emellertid gifvit en matinée Trettondedagen och af främmande konstnärsgäster har det nya året redan bragt oss en — »men ett lejon», nemligen hr *Frans Fridberg*. Violinist och till börden ungrare har hr F. kommit hit direkt från Köpenhamn, der han, att döma af pressens utsago, gjort mycken lycka.

En elegant stråkföring, lidelsefull glöd i föredraget och i främsta rummet en mirakulös fingerfärdighet *à la Paganini*, efter hvars skola han bildat sig, berättiga honom att taga plats bland de skickligaste violin-*virtuoser* som besökt vår stad. Utom virtuositetens råmärken går han dock neppeligen. I synnerhet exellerar han med sina distinkta dubbelgrepp, särdeles terser och oktaver, sina ovanligt fylliga flageolettoner och sin vackra sång på G-strängen. Den med violinens behandling något förtrogne måste ibland frapperas af vissa egendomligheter i hr Fridbergs spelsätt. Så t. ex. då han spelar i nionde läget, tager han icke, som ju vanligen sker, stöd med tummen i violinhalsen utan applicerar tumspetsen å kanten af sjelfva violinens lock, detta beroende deraf, att hans fingrar äro så korta. Hr Fridberg åtföljes hit af en ung pianist, fröken *Gertrud Meijer* från Berlin, som ackompagnerade till samtliga hans nummer och äfven gaf ett par stycken solo.

»Äfven om hon spelade för hottentotter, skulle hon taga deras hjertan med storm», rapporterade hit en entusiastisk brefskrifvare från Kongens Bye, samma dag *Sophie Menter* gifvit sin första konsert derstädes. Man blir nästan frestad att sätta tro till hans ord, då man spörjer, hvilken kolossal entusiasm som fattat våra goda bröder på hinsidan sundet, hvar gång den celebra pianisten låtit höra sig för dem. Måtte hon nu, vid sin första konsert i Stockholm, som inträffar den 17 d:s, röna det värdiga emottagande som erbjuder sig i ett fulltaligt och hänryckt auditorium! I öfrigt hänvisas till hvad som å annat ställe i dagens N:r förekommer om den stora konstnärinnan. —*h*—.

Rättelse. Ett tryckfel i förra revyen rättas härmed. På tal om »Hoffmanns äfventyr», Nya teatern och Holmströms uppträdande deri, nämdes om att han eger en »frisk» brytning, i st. f. *finsk* brytning.

Från in- och utlandet.

Jönköping $^{14}/_{12}$ *1881.*

I något af mina första meddelanden till musiktidningen hade jag nöjet vitsorda de hedrande bemödanden för väckande och underhållande af det musikaliska lifvet inom samhället, hvilka, utgångna från två om musiken varmt intresserade privatpersoner, under våren kröntes med stor framgång. Det är samma personer man nu har att tacka för den vackra soiré, som till förmån för »Jultomtarnes» kassa å skolsalen gafs den 7 dennes. En ganska talrik kör af herrar och damer utförde dervid prologen och några af de första körsatserna ur Gades fint poetiska »Elverskud» äfvensom kören n:o 4 ur Mendelssohns »Athalia». De i begge numren inflätade soli, duetter och trior gåfvos af musikvänner i staden.

Programmet, som derjemte upptog Schuberts stämningsfulla kör »Coronach» ur »Sjöfröken:» »Han är från oss försvunnen», erhöll en värderik fyllnad i tre nummer, utförda af Jönköpings regementes musikkår, och i några solosånger för bariton af Hallström och Heyse.

Under det repetitionerna till soirén pågått hafva en del mindre betydande konserter förekommit, hvilka torde få omnämnas i största korthet.

En härstädes bosatt pianist Hr Lindberg, som inom samhället vunnit sympatier för sitt kraftfulla pianospel och såsom ackompagnatör och deklamatör biträdt vid de senare årens konserter, gaf under hösten en afskedskonsert före sin tillernade studieresa till Paris. Hr L. skördade mycket bifall och biträddes af tvenne amatörer med sång och violinspel.

I November uppträdde här två damer, som kallade sig Israëli och utgåfvo sig för pianister från Köpenhamn. Genom ett oförsynt tiggeri (de gingo med listor ur hus i hus genom hela staden) lyckades de hopsamla inemot 40 åhörare, hvilka hade föga skäl att prisa sin afton. Damernas tilltag kan måhända upprepas i andra städer, hvarföre en varning emot deras bettlande här torde vara på sin plats.

Tvifvelaktigt lär väl också vara, huruvida Fröken Kristina Teresia Wickmans och Hr G. Möllers »efter återkomsten från Italien» i stadens kyrka den 29 November gifna konsert kan undgå att stämplas såsom ett finare slag af tiggeri. Ty oaktadt de ståtliga puffar, de medföra angående sina musikaliska prestationer, lärer ingen af dem vara annat än en mycket medelmåttig dilettant, ehuru måhända Fröken W:s röst icke alldeles saknar behag. Till sist må med erkännande nämnas en inom stadens mindre bemedlade klasser bildad sångförening, som under adventet hvarje år brukar för välgörande ändamål låta offentligen höra sig i stadens kyrka. Programmet upptager Davids psalmer af Wennerberg och en del populära religiösa melodier; och ehuru utförandet naturligen ej kan hålla stånd inför en noggrann kritik, äro dock dessa sånger uppburna af så mycken värma och ådagalägga så förtjenstfulla bemödanden för den arbetande klassens förädling, att konserten, som i år gafs adventssöndagens afton, kan anses väl förtjent af den uppmuntran, som från allmänhetens sida kom den till del.

Å *teatern* uppföres f. n. af Karlbergska sällskapet operetterna »Stella», »Boccaccio», »Donna Juanita» m. fl. Salongen är hvarje afton väl besatt, ehuru ingen af sällskapet, med undantag måhända för Fröken Larsson och Fru Jensen, kan sägas ega ens en medelmåttig röst. *O.*

Kristiania $^{6}/_{1}$ *1882.*

I förkänsla af att mitt bref kommer att blifva temligen innehållslöst, ber jag mina ärade läsare redan på förhand om ursägt för denna oförlåtliga brist, som denna gång likväl mera får skrifvas på omständigheternas räkning, än tilläggas mig såsom någon egentlig skuld. December månad har nämligen i år — förlidet år egde motsatsen rum — på musikens område utmärkt sig för en oerhörd dåsighet. När jag säger detta tager jag naturligtvis icke i betraktande alla dessa från morgon till afton på pianot genomtröskade förtviflade dakapos af »Donna Juanita», »Girofle'—Girofla» m. fl. af Tivolis gouterade repertoarstycken, och som äro bestämda att under helgen vara salongsnummer eller att verka som magnetism på ungdomens redan förut så elastiska organisation.

Denna månads konserter hafva förutom musikföreningens 3:dje konsert, som gafs på Beethovens födelsedag d. $^{17}/_{12}$, bestått af 2 Johanniter-konserter och fru Schirmers. Denna sångerska har under loppet af ett års tid låtit höra mycket af sig och synes vara en af dessa välvilliga andar, hvilka alltid äro redo att räcka en hjelpsam hand till den nationela musikens framgång. Fru Schirmers konsert kom för öfrigt också midt upp i Johanniternas konserter och Johanniterna äro ju publikens skötebarn. De utgöra väl vår äldsta sångchör, och bestå uteslutande af goda röster och sångare. Deras anförare är den för så många andra sångchörer bekante Behrens. Han har med Johanniterna skördat sig mången lager, och det var förnämligast ett urval af denna gamla trupp, som bragte landet ära på sångartäflan i Paris under verldsutställningen. Dessa herrar ha alltid fullt hus, man slåss nästan om biljetter till deras konserter. Behrens har stor heder af denna sångchör, men också är han en utmärkt instruktör. Han står derjemte sedan gammalt qvar som sånglärare i flere skolor; och på så sätt har han lagt grundstenen till sångutvecklingen här i staden.

Den ofvan omtalade 3:dje musikföreningskonserten var en sann njutning för den musikaliska publiken. Med anledning af Beethovens födelsedag gafs också uteslutande saker af honom, såsom: Pastoralsymfonien, Tema med variationer ur qvartetten N:o 5 op. 18 samt Fantasi för piano, chör och orkester op. 80. Pianosolot utfördes af Neupert, som med vanlig precision föredrog de vackra och svåra saker han denna afton hade att tolka. Hvad orkestern beträffar gjorde den sin sak bra, såsom alltid när Svendsen åtager sig att bringa fram en sak, och alla de märkliga naturscenerna från bäckens muntra sång till stormens våldsamma piskande, från herdefolkets glada stämning till dess tacksägelsesång, från ankomsten till landet och till den sista bortdöende tonen, blef allt utfördt på värdigaste vis. Temat med variationer gafs särdeles vackert, kanske ännu bättre än den mäktiga symfonien, rent konstnärligt sedt, och Fantasien för piano och orchester var af god verkan och skulle måhända gjort ännu bättre, om ej den för en Kristianiapublik så märkvärdiga ofördragsamheten med tidens framskridande utöfver det vanliga strecket hade gjort sig gällande, så att publiken uppslukade de sista Beethovenstonerna i kappor och schalar.

Det Cettiska operasällskapet, som senast i Bergen fört ett tynande lif, är nu upplöst och sångfoglarne ha flugit än hit än dit. Fru Falck-Hofer med man och herr Berthmann lära öfver Throndhjem ha begifvit sig till Sverige. Alma Wickström har kommit hit och lär komma att gifva gästroler på Tivoli. Cettis impressarioverksamhet kan liknas vid den man som går med ljuset i lyktan och icke ser; hade han bäddat bättre hade han fått ligga bättre. *S.*

INNEHÅLL: Sophie Menter (med porträtt). — Symfonikonserterna. Af *L. N.* — Svanen från Pesaro. — Den komiska operans företräden. Af *A. L.* — Weber i London. — Från scenen och konsertsalen. Af —*h*—. — Från in- och utlandet.

Anmälan.

Svensk Musiktidning började med förra numret sin andra årgång. Den för våra förhållanden ovanliga framgång tidningen redan fått röna från allmänhetens sida — då den utgår i mer än dubbelt så många exemplar som någon musiktidning förut i Sverige — låter oss hoppas, att företaget genom ytterligare uppmuntran skall ernå den materiella stadga, hvarigenom det först varder i tillfälle att hinderfritt arbeta för sina syften.

☛ ***I år utlofva vi tid efter annan större illustrationer från opera- och operettscener i hufvudstaden.***

I år utlofva vi **med minst hvartannat nummer en musikbilaga!**

☛ **Ensamt musikbilagorna äro värda långt mer än hela tidningen kostar!**

Svensk Musiktidning utkommer med ett nummer om minst **åtta sidor stor qvart — oberäknadt de talrika musikbilagorna** — den 1:sta och 15:de i hvarje månad.

Priset är, postarvodet inberäknadt:

för **helt** år **kronor 6,**
» **halft** » » **4,**
» **fjerdedels** » » **2.**

Lösnummer med musikbilaga 50 öre, utan dito 25 öre.

Prenumeration mottages i Stockholm å »Svensk Musiktidnings» expedition: **Huss & Beers Musikhandel, Gustaf Adolfs torg N:o 8,** af tidningens ombud, hos hrr bok- och musikhandlare och å de vanliga tidningsutdelningsställena: för landsorten samt Norge, Danmark och Finland genom tidningens ombud, å postanstalterna och i bokhandeln.

Hvar och en, som till Svensk Musiktidnings expedition, **Huss & Beers Musikhandel,** insänder prenumerationsbelopp för eller bevis från vederbörande postanstalt på erlagd prenumeration för minst **5—9 ex.,** erhåller antingen **ett friexemplar, eller 10 % af beloppet:** för **10 exemplar** eller **derutöfver** erhålles **20 % provision eller motsvarande friexemplar.**

Annonspris 30 öre pr petitrad.

Eleganta permar till första årg. finnas att tillgå à 2 kr.

ADOLF LINDGREN.
Redaktör.
Stora Vattugatan 1.

HUSS & BEER.
Förläggare.
Gustaf Adolfs torg 8.

Annonser.

På **Huss & Beers** förlag har utkommit:

Violinistens repertoir.

Lätta och medelsvåra stycken för Violin och Piano.

N:o 1. Serenad, op. 26, af W. Th. Söderberg.
» 2. Romans, op. 57, » »
» 3. Barcarole af C. Reinecke, arr. af J. Tolbecque.
» 4. Rysk melodi (»Trojka»), arr. af E. Å.

Pris för hvarje nummer: **50 öre.**

Att vi i **Sverige**
försälja våra
Flyglar och Pianinos
endast genom
Herr **Aug. Hoffmann**
i Stockholm
tillkännagifves härmed
Steinway & Sons
NEWYORK.

Menter-Konserter.

Med benäget biträde af ***Fröken Mathilda Grabow*** och ***Herr Emil Sjögren*** gifver

Fru SOFIE POPPER-MENTER

Tisdagen den 17 Januari kl 8 e. m. **i K. Musikaliska Akademiens stora sal** sin

1:sta Konsert.

Biljetter à 3 kronor till Salens midtelparti och Läktarnes första bänkrad samt 2 kronor till öfriga platser, säljas i

HUSS & BEERS Musikhandel,
8 Gustaf Adolfs torg 8.

Eleganta och stilfulla
Praktpermar
till
Svensk Musiktidning 1881
erhållas genom alla bok- och musikhandlare.
Pris: 2 kronor.

HUSS & BEERS MUSIK-LÅNBIBLIOTEK
Gustaf Adolfs torg N:o 8.

STOCKHOLM, TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET, 1882.